

Factors associats al coneixement i la intenció d'ús de la PrEP entre els homes cisgènere i les dones transgènere que exerceixen el treball sexual a Catalunya

Autors: İbrahim Sönmez^{1,2} Jocelyn Viviana Mesias Gazmuri^{1,2,3} Jordi Casabona
Barbarà^{1,2} Héctor Adell⁴ Mercè Meroño⁵ Marta Villar⁴ Cinta Folch^{1,2} I Grup SexCohort

¹Centre d'Estudis Epidemiològics sobre les Infeccions de Transmissió Sexual i Sida de Catalunya (CEEISCAT). Agència de Salut Pública de Catalunya. Badalona

²Institut d'Investigació Germans Trias i Pujol. Badalona

³Doctorat Metodologia de la Recerca Biomèdica i Salut Pública. Universitat Autònoma de Barcelona. Bellaterra

⁴ ONG Stop Sida. Barcelona

⁵ Fundació Àmbit Prevenció. Barcelona

Resum

Aquest estudi descriu el nivell de coneixement de la profilaxi preexposició (PrEP) —el nou tractament per a la prevenció del VIH— i la intenció d'utilitzar-la en homes cisgènere (HTS) i dones transgènere (TTS) que exerceixen el treball sexual a Catalunya (estudi SexCohort). Del total de 116 TTS i 79 HTS participants, el 49,1% i el 58,2% coneixien què era la PrEP, i el 40,3% i el 70,1%, respectivament, tenien intenció d'utilitzar-la. El nivell educatiu i haver tingut relacions sexuals sense preservatiu amb parelles estables estaven associats amb el coneixement de la PrEP. Pel que fa a la intenció d'utilitzar la PrEP, les TTS tenien menys probabilitats que els HTS d'informar de la intenció d'utilitzar-la. A més, la intenció d'utilitzar la PrEP es va associar amb el fet de d'haver nascut a l'estranger, amb el consum sexualitzat de drogues i el fet d'haver visitat un servei sanitari en els darrers 12 mesos.

Introducció

La prevalença del VIH entre els homes cisgènere (HTS) i les dones transgènere (TTS) que exerceixen el treball sexual a Catalunya continua sent relativament alta (9,8% i 10,3%, respectivament) i, segons les guies d'àmbit estatal, són una de les poblacions diana a rebre la PrEP.¹ S'ha documentat que el coneixement de la PrEP és una barrera important d'accés al recurs entre les persones que exerceixen el treball sexual.² Així mateix, a Catalunya hi ha manca de dades sobre el coneixement i la intenció d'utilitzar la PrEP en aquest grup de població. Per tant, determinar els nivells actuals de coneixement de la PrEP i la intenció d'utilitzar-la, així com els seus determinants en aquestes poblacions, ajudarà al

disseny d'estratègies que millorin la implementació i l'accés d'aquesta estratègia preventiva a Catalunya.

Material i mètodes

Es va dur a terme una anàlisi de les dades basals d'una cohort prospectiva d'HTS (N=170) i TTS (N=101) —persones seronegatives respecte al VIH (VIH-)—, en dos centres comunitaris de Barcelona (Stop Sida i Fundació Àmbit Dona), entre els anys 2018 i 2021. Es va mesurar el coneixement sobre la PrEP i la intenció d'utilitzar-la en cas que fos disponible aquest recurs. Es va recollir informació sobre característiques demogràfiques, mèdiques i conductuals mitjançant un qüestionari administrat per entrevistadors. La comparativa de proporcions es va dur a terme mitjançant la prova de khi quadrat de Pearson i es van realitzar anàlisis de regressió logística univariants i multivariants per veure els factors associats al coneixement i la intenció d'ús.

Resultats

Els resultats mostren que el 49,1% de les TTS i el 58,2% dels HTS coneixien la PrEP, però aquestes diferències no eren significatives. D'altra banda, el 40,4% de les TTS i el 70,1% dels HTS, respectivament, tenien intenció d'utilitzar aquest recurs un cop estigués disponible ($p < 0,001$).

En l'anàlisi multivariant (taula 1), ajustada per identitat de gènere, els factors associats al coneixement de la PrEP van ser tenir un nivell d'educació secundària (aOR=2,57) i/o universitària o superior (aOR=5,29), respecte al nivell d'estudis

primaris; i haver tingut sexe anal sense preservatiu amb parelles estables en els darrers 12 mesos (aOR=1,92).

Pel que fa a la intenció d'utilitzar la PrEP, les TTS (aOR = 0,35) van tenir menys probabilitats d'informar de la intenció d'utilitzar-la en comparació amb els HTS. A més, les persones nascudes fora d'Espanya tenien una major probabilitat que les nascudes a Espanya de declarar la intenció d'utilitzar la PrEP (aOR=4,71). En comparació amb les persones que no havien practicat sexe químic (*chemsex*), les que van declarar que sí que n'havien practicat (els darrers 12 mesos) també tenien més probabilitat d'utilitzar la PrEP (aOR=3,05). En canvi, les persones que havien visitat un servei mèdic en els darrers 12 mesos tenien menys probabilitats de declarar la intenció d'utilitzar PrEP (aOR=0,43).

Conclusions

Aquest estudi ha posat de manifest determinants particulars associats al coneixement de la PrEP i la intenció d'utilitzar-la, com ara el nivell d'educació i el país d'origen, així com el fet d'haver tingut contacte amb un servei sanitari, posant de relleu la necessitat d'aprofitar aquest tipus de visites per informar i orientar les persones que es poden beneficiar d'aquesta estratègia preventiva. A més, queda patent que la identitat de gènere és un determinant important de la intenció d'utilitzar la PrEP, la qual cosa indica que les TTS han de ser una població prioritària a l'hora de promoure la PrEP a Catalunya.

Taula 1. Anàlisi multivariant. Factors associats al coneixement de la PrEP i la intenció d'utilitzar-la en homes cisgènere i dones transgènere que exerceixen el treball sexual a Catalunya

	Coneixement de la PrEP aOR (95% CI)	Intenció d'utilitzar la PrEP aOR (95% CI)
Identitat de gènere		
Homes	Ref.	Ref.
Dones transgènere	1,05 (0,55-2,00)	0,35 (0,16-0,74) ^b
Educació		
Primària	Ref.	-
Secundària o FP1	2,57 (1,20-5,52) ^b	-
Universitat o postgrau2	5,29 (2,01-13,9) ^c	-
País de naixement		
Espanya	-	Ref.
Altres països	-	4,71 (1,45-15,3) ^b
Sexe químic (chemsex) (últims 12 mesos)		
No	-	Ref.
Sí	-	3,05 (1,30-7,16) ^b
Sexe anal sense preservatiu amb parelles estables (últims 12 mesos)		
No	Ref.	-
Sí	1,92 (1,01-3,67) ^a	-
Va visitar un servei mèdic (últims 12 mesos)		
No	-	Ref.
Sí	-	0,43 (0,19-0,96) ^a
Observacions	193	160

OR: Odds ratio aOR: Odds ratio ajustat ^a p < 0,05 ^b p < 0,01 ^c p < 0,001

Referències bibliogràfiques

- 1 Grupo de Trabajo de PrEP. Manual de Implementación de Un Programa de Profilaxis Preexposición al VIH en España. Madrid: División de Control de VIH, ITS, Hepatitis virales y Tuberculosis. Ministerio de Sanidad; 2021.
Disponible a:
<https://www.sanidad.gob.es/ciudadanos/enfLesiones/enfTransmisibles/sida/PrEP/Manual_PrEP_FINAL.pdf> [Consulta: 5 octubre 2022]
- 2 Logie CH, Wang Y, Lalor P, Williams D, Levermore K. Pre and Post-exposure Prophylaxis Awareness and Acceptability Among Sex Workers in Jamaica: A Cross-Sectional Study. AIDS Behav. 2021;25(2):330-43.

Agraïments:

Grup SexCohort (CEEISCAT: C. Folch, L. Ferrer, V. González, R. Muñoz, J. Mesías-Gazmuri, L. Egea, J. Casabona; Laboratorio Clínico Metropolitana Norte, HUGTiP: E. Martró, V. Saludes, S. González, A. Antuori; Programa de Recerca d'Epidemiologia del Càncer (PREC), ICO: L. Alemany, M.A. Pavón, S. Paytubí, A. Esteban, M. Vergara, V. Rodríguez, F. Morey, S. Tous, A. Montoliu, S. de Sanjosé; STOP: L. Villegas, M. Villar, H. Adell, K. Santander; Fundació Àmbit Prevenió: M. Meroño, M. Cebrián, C. Carrascal; Gaispositius: E. Longares; Metges del Món: L. Martínez; Servei Trànsit: R. Almirall; Programa de Prevenió, Control i Atenció al VIH, les ITS i les Hepatitis Víriques (PCAVIHV), Agència de Salut Pública de Catalunya: R. Mansilla, P. Lletjós.